

**Aktualitātes/izmaiņas pašvaldību attīstības
programmu saturā un izstrādes procesā, t.sk.
saistībā ar ES fondu 2014.-2020.gadam atbalstu**

Andris Eglītis

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
Reģionālās politikas departaments
66016777

Prezentācijas saturs

1. Aktualitātes normatīvajos aktos un metodiskajos ieteikumos
2. Attīstības programmu aktualizēšana, saistībā ar ES fondu atbalstu
3. Attīstības programmu vērtēšana
4. Biežāk uzdotie jautājumi
5. Nozaru politiku vadlīnijas pašvaldībām līdz 2020.gadam

Aktualitātes normatīvajos aktos

- 14.10.2014. MK sēdē pieņēma VARAM iesniegto MK noteikumu projektu «Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem», kas stāsies spēkā 01.05.2015. Pēc spēkā stāšanās spēku zaudēs 16.10.2012. MK noteikumi Nr.711
- Pārresoru koordināciju centrs izstrādā MK noteikumu projektu «Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi» (03.07.2014. tika izsludināti VSS, plānots, ka stāsies spēkā 11.2014.). Spēku zaudēs 13.10.2009. MK noteikumi Nr.1178

Aktualizētie metodiskie ieteikumi AP izstrādei

- Saīsināta un vienkāršota attīstības programmas skaņošanas procedūra, to skaņojam ar PR jau 1.redakcijas apspriešanas laikā
- Pašreizējās situācijas analīzi cenšamies netaisīt katram dokumentam atsevišķi
- Noteikts attīstības programmas tematiskais ietvars
- Nozaru politiku plānošanas dokumentu izstrāde (kritēriji, lai saprastu, kādā jomā nepieciešams izstrādāt šādu dokumentu, raksturoti iespējamie plānošanas dokumentu veidi)
- Iekļautas nozaru politiku vadlīnijas, kas būtu jāņem vērā izstrādājot pašvaldību attīstības programmas un nozaru politiku plānošanas dokumentus 2014.-2020.gadam

Aktualizētie metodiskie ieteikumi AP izstrādei

- Nodalīts rīcības plāns un investīciju plāns, precīzāk atrunāts to saturs
- Paredzēta vienkāršāka rīcības plāna un investīciju plāna aktualizācijas procedūra
- Ieteikumi, kā atspoguļot ieteicamās projekta idejas privātā sektora un NVO pārstāvjiem
- Iekļauta informācija par aktivitātēm, kas jāveic AP SAM Nr. 3.3.1., 4.2.2., 5.6.2., 8.1.2., 8.1.3., 9.3.1. potenciālajiem atbalsta saņēmējiem
- Iekļauta informācija par institūciju sadarbību un AP saskaņošanas procesu
- Jauni piemēri no pašvaldību pieredzes

Būtiskākais, kas jāievēro darbā ar attīstības programmu

- Investīciju projektiem ir jābūt pamatotiem pašreizējās situācijas analīzē
- Attīstības programmu izstrādā līdz 7 gadu periodam, savukārt rīcības plānu un investīciju plānu – vismaz 3 gadiem
- Ja nepieciešams veikt izmaiņas stratēģiskajā daļā, nepieciešams veikt attīstības programmas aktualizāciju vai izstrādāt jaunu
- Rīcības plānu un investīciju plānu ir jāaktualizē ne retāk kā reizi gadā, iesniegt institūcijām drīkst tikai ar domes lēmumu apstiprināto rīcības un investīciju plānu
- Attīstības programmai ir jāveic ieviešanas uzraudzība

Rīcības plāns un investīciju plāns

- Pašvaldības attīstības programmā nepieciešams iekļaut gan rīcības plānu, gan arī investīciju plānu
- Rīcības plānā norāda pasākumus un aktivitātes, ko īsteno pašvaldības darbinieki vai citas institūcijas. Rīcības plānā ieteicams iekļaut arī tādas plānošanas procesā identificētās investīciju projektu idejas, kurām vēl nav skaidrs ne potenciālais īstenotājs, ne finansējuma avots un nepieciešamais finansējuma apjoms
- Investīciju plānā norāda investīciju projektus, kurus finansē (pašvaldības budžets, aizņēmums Valsts kasē un tml.) vai kuriem finansējumu piesaista (ES fondi, ārvalstu finanšu instrumenti un tml.) pašvaldība, bet īstenošanu veic privātie pakalpojumu sniedzēji

Ieteicamā rīcības plāna struktūra

Uzdevumi, (U)	Pasākumi, aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi un avoti	Iznākuma (output) rezultāti e rādītāji
VTP1.:					
RV1.1:					
U1.1.1.:					

Ieteicamā investīciju plāna struktūra

N.p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība vidēja termiņa prioritātēm	Papildinātība ar citiem projektiem (norādīt projekta N.p.k.)	Indikatīvā summa (euro)	Finanšu instruments, (euro vai %)				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Atbildīgais par projekta īstenošanu (sadarbības partneri)
					Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums	
1. Projekta ideja												
1.1.	Aktivitāte											
1.2.												
...												
2. Projekta ideja												
2.1.	Aktivitāte											
2.2.												
...												
3. Projekta ideja												
3.1.	Aktivitāte											
3.2.												
...												

Rīcības plāna un investīciju plāna izstrādes un aktualizācijas process

- Rīcības plānu un investīciju plānu izstrādā reizē ar attīstības programmas izstrādi. Attīstības programmu izstrādā periodam līdz 7 gadiem, rīcības plānu un investīciju plānu – ne mazāk kā 3 gadu periodam
- Pašvaldībām rīcību plāna un investīciju plāna aktualizācija jāveic ne retāk kā reizi gadā, ievērojot pašvaldības budžetu kārtējam gadam

Rīcības plāna vai investīciju plāna aktualizēšana:

- Domes lēmums par aktualizācijas uzsākšanu (izņemot gadījumus, ja rīcības plāna vai investīciju plāna aktualizācija tiek veikta ļoti bieži)
- Aktualizācijas process (pati pašvaldība izlemj, kā to praktiski veikt)
- Aktualizētā rīcības plāna vai investīciju plāna apstiprināšana ar domes lēmumu
- Pēc lēmuma pieņemšanas par aktualizētā rīcības plāna vai investīciju plāna stāšanos spēkā, pašvaldībai līdzīgi kā par jebkuru domes pieņemto lēmumu, jāinformē sabiedrība

Attīstības programmas aktualizēšana, saistībā ar ES fondu atbalstu

- Visas pašvaldības līdz 2014.gada 30.decembrim aktualizē attīstības programmas vai arī investīciju plānu, apstiprina to ar domes lēmumu un 2015.gada janvāra sākumā to iesniedz VARAM un attiecīgajam plānošanas reģionam

89 novadu attīstības programmu aktualizēšana, saistībā ar ES fondu atbalstu

- Investīciju plānā iekļauj indikatīvās projekta idejas, kas pretendē uz SAM 3.3.1. atbalstu
- Attīstības programmā iekļauj arī informāciju par to, kā indikatīvās projekta idejas ir saistītas ar uzņēmēju plāniem (ideju papildinātība)
- Izvirzot projektu idejas un nosakot tām nepieciešamo finansējuma apjomu, jāņem vērā SAM noteiktās vidējās sasniedzamo rezultātu izmaksas, vienlaikus paredzot plānoto ieguldījumu apjomam adekvātus projekta rezultātus

N.p.k.	Projekta nosaukums	Indikatīvā summa (euro)	Finanšu instruments, (euro vai %)				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Vadošais partneri (un sadarbības partneri)
			Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums	
1. Projekta ideja										
1.1.	Aktivitāte									

Latgales pašvaldību un Alūksnes novada attīstības programmas aktualizēšana, saistībā ar ES fondu atbalstu

- Indikatīvajiem projektiem, kas pretendē uz SAM 5.6.2 atbalstu jābūt atspoguļotiem gan Latgales PR attīstības programmā (kā projekta idejai), gan arī iesaistīto pašvaldību attīstības programmu investīciju plānos
- Katra pašvaldība investīciju plānā iekļauj tikai to sadarbības projekta daļu, kas attiecas uz konkrētās pašvaldības administratīvo teritoriju, vienlaikus ailē „partneri” norāda pašvaldības, ar ko ir sadarbība attiecīgā projekta īstenošanā
- Latgales plānošanas reģions līdz 2014.gada 15.novembrim iesniedz VARAM Latgales PR attīstības programmas pielikumu „Projekti Latgales PR un Alūksnes novadā”. Pašvaldības šos projektus iekļauj attīstības programmās līdz 2014.gada 30.decembrim

N.p.k.	Projekta nosaukums	Indikatīvā summa (euro)	Finanšu instruments, (euro vai %)				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Vadošais partneri (un sadarbības partneri)
			Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums	
<u>Prioritārā projekta ideja:</u> <u>Projekta idejas pamatojums:</u> <u>Projekta aktivitāšu pamatojums:</u>										
1.1.	Aktivitāte									
....										
2. Projekta ideja										
2.1.	Aktivitāte									

21 novada, kuros ietilpst reģionālas nozīmes attīstības centri, attīstības programmu aktualizācija

- Investīciju plānā nepieciešams izdalīt atsevišķu sadaļu par investīcijām SAM 3.3.1. un 5.6.2. atbalsta ietvaros
- Indikatīvajām projektu idejām, kas pretendē uz SAM 3.3.1. un 5.6.2. atbalstu, ir jāiekļaujas konkrētajai pašvaldībai paredzētajā finansējuma intervālā
- Izvirzot projektu idejas un nosakot tām nepieciešamo finansējuma apjomu, jāņem vērā SAM noteiktās vidējās sasniedzamo rezultātu izmaksas, vienlaikus paredzot plānoto ieguldījumu apjomam adekvātus projekta rezultātus
- Neatkarīgi no attīstības programmas darbības perioda, investīciju plānā norāda visas līdz 2020.gadam plānotās projektu idejas, kas pretendē uz 3.3.1.SAM un 5.6.2.SAM atbalstu

9 republikas pilsētu attīstības programmu aktualizācija, saistībā ar ES fondu atbalstu

- Attīstības programmā iekļauj informāciju par pilsētas ekonomiskajiem, demogrāfiskajiem, vides, klimata un sociālajiem izaicinājumiem, kā arī pilsētu - lauku mijiedarbības attīstīšanu
- Katru no sešiem izaicinājumiem raksturo aptuveni 1 lp apjomā (statistika, aptauju dati un Ēsa informācija par plānoto investīciju projektu ietekmi uz šo izaicinājumu risināšanu)

Ekonomisko, vides, klimata, demogrāfisko un sociālo izaicinājumu aprakstā jābūt atspoguļotai informācijai, kas sniegtu atbildes uz šādiem jautājumiem:

- kādas ir galvenās attīstības tendences šajā jomā (izmanto galvenos jomu raksturojošos rādītājus)?
- ar kādiem projektiem/ aktivitātēm plānots attīstīt šo jomu?

Raksturojot pilsētas ietekmi uz apkārt esošo lauku teritoriju attīstīšanu, jāsniedz atbildes uz šādiem jautājumiem:

- kādas ir pilsētas mijiedarbojas uz apkārtējo teritoriju attīstību (publisko pakalpojumu nodrošināšana apkārtējo pašvaldību iedzīvotājiem, kopīgās iestādes, darbaspēka migrācija un tml.)?
- kādas ir vēlamās mijiedarbības un sadarbības formas ar apkārtējām pašvaldībām?
- ar kādiem investīciju projektiem un aktivitātēm plānots uzlabot pilsētas lomu un sadarbību ar apkārtējām pašvaldībām?

9 republikas pilsētu attīstības programmu aktualizācija, saistībā ar ES fondu atbalstu

- Investīciju plānā nepieciešams izdalīt atsevišķu sadaļu par ITI investīcijām
- Indikatīvajām projektu idejām, kas pretendē uz SAM 3.3.1. un 5.6.2. atbalstu, ir jāiekļaujas konkrētajai pašvaldībai paredzētajā finansējuma intervālā
- Izvirzot projektu idejas un nosakot tām nepieciešamo finansējuma apjomu, jāņem vērā SAM noteiktās vidējās sasniedzamo rezultātu izmaksas, vienlaikus paredzot plānoto ieguldījumu apjomam adekvātus projekta rezultātus
- Investīciju plānā iekļautajām indikatīvajām projektu idejām, kas pretendē uz SAM 5.6.2. un SAM 3.3.1. atbalstu, nepieciešams investīciju plānā iekļaut ne tikai prioritārās investīciju projektus idejas, bet arī alternatīvās projektu idejas (vismaz vienu alternatīvo projekta ideju katrā SAM)
- Investīciju plānā iekļautajām indikatīvajām projektu idejām, kas pretendē uz 5.6.2.SAM atbalstu, nepieciešams pievienot arī pielikumu ar kartogrāfisko materiālu degradētajai teritorijai, kas tiks iekļauta projektā

SAM 3.3.1. un SAM 5.6.2 projektu aprakstīšana

N.p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība vidēja termiņa prioritātēm	Papildināti ar citiem projektiem (norādīt projekta N.p.k.)	Indikatīvā summa (EUR)	Finanšu instruments, (EUR vai %)				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Atbildīgais par projekta īstenošanu (sadarbības partneris)
					Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums	

Integrētās teritoriju investīcijas

5.6.2.SAM

Prioritārā projekta ideja: Projekta idejas nosaukums

Projekta idejas pamatojums: Pamatojums, kāpēc šāds projekts ir nepieciešams, kādas problēmas projekts atrisinās vai kādas iespējas projekta ieviešana radīs.

Projekta aktivitāšu pamatojums: Iss pamatojums, kāpēc projekta ietvaros plānots īstenot konkrētās aktivitātes.

1.	Projekta idejas nosaukums								Projekta ieviešanas gaitā sasniedzamie rezultāta rādītāji (piemēram, tuvākajos trīs gados radītās darbvietas)			Atbildīgais par projekta īstenošanu un sadarbības partneri, ar kuru noslēgts sadarbības līgums vai arī potenciālo sadarbības partneri. Ja sadarbības partneri vēl nav, nepieciešams norādīt darbības, ko pašvaldība veiks tādu atrašanai
1.1.	Projekta ietvaros veicamā aktivitāte								Šeit norāda projekta ieviešanas iznākuma rādītājus (piemēram, atjaunotais ielas seguma posms km)			
1.2.	Projekta ietvaros veicamā aktivitāte											

Alternatīvā projekta ideja: Projekta idejas nosaukums

Projekta idejas pamatojums: Pamatojums, kāpēc šāds projekts ir nepieciešams, kādas problēmas projekts atrisinās vai kādas iespējas projekta ieviešana radīs.

Projekta aktivitāšu pamatojums: Iss pamatojums, kāpēc projekta ietvaros plānots īstenot konkrētās aktivitātes.

2.1.	Projekta idejas nosaukums								Rezultāta rādītāji			
2.2.	Projekta ietvaros veicamā aktivitāte								Iznākuma rādītāji			

Attīstības programmu vērtēšana

- 9 republikas pilsētu un 21 novada attīstības programmas vērtēs VARAM sadarbībā ar nozaru ministrijām un PR
- VARAM atzinums tiks sniegts līdz 31.03.2015., pozitīvu atzinumu saņēmušās VARAM virze uz 30.04.2015. Reģionālās attīstības koordinācijas padomes sēdi
- 89 novadu attīstības programmas vērtēs PR, ja attīstības programma ir saskaņota ar PR, atkārtoti tas nav jādara
- VARAM vērtēs 89 novadu projektu ideju konceptus
- VARAM sadarbībā ar nozaru ministrijām līdz 31.03.2015. apkopo informāciju par potenciālo pašvaldību (visu) attīstības programmās iekļauto papildinošo projektu ideju apjomu

Biežāk uzdotie jautājumi I

1) Vai attīstības programmas aktualizācijas procesā ir jāveic sabiedrības iesaistes aktivitātes?

1. Attīstības programmas izstrādes un aktualizācijas procesā ir jāievēro garā procedūra – jānodrošina gan sabiedrības iesaistes pasākumi, gan arī jāiesniedz attīstības programma izvērtēšanai plānošanas reģionā
2. Rīcības plāna vai investīciju plāna aktualizēšanas procesā ir jāievēro īsā procedūra, un sabiedrības iesaistes pasākumi nav obligāti:
 - MK noteikumu Nr.711 16.pants nosaka, ka Rīcības un investīciju plānu aktualizē ne retāk kā reizi gadā, ievērojot pašvaldības budžetu kārtējam gadam
 - Likuma «par pašvaldībām» 61.1 pants nosaka, ka par budžetu publisko apspriešanu nerīko
3. Pašreizējās situācijas analīzes daļa ir pastāvīgi aktualizējama

VARAM tuvākajās dienās visām pašvaldībām nosūtīs oficiālu vēstuli ar detalizētu skaidrojumu par investīciju plānu aktualizācijas juridiskajiem aspektiem

Biežāk uzdotie jautājumi II

2) Kā rīkoties gadījumā, ja reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti ir izstrādes stadijā, bet nepieciešams pabeigt vietēja līmeņa attīstības plānošanas dokumentu izstrādi?

Jāvēršas pie attiecīgā PR, lai tas sniedz savus nosacījumus konkrētās teritorijas attīstībai, tāpat arī PR jāiesaista izstrādes procesā. PR savu viedokli sniedz arī atzinumā par pašvaldības attīstības programmas 1.redakciju. Visus PR plānošanas dokumentu uzstādījumus varēs ievērtēt pašvaldības AP vien tad, kad pašvaldība veiks AP aktualizāciju

3) Kad metodiskajos ieteikumos tiks iekļauta informācija par TAPIS nozīmi attīstības programmu izstrādes procesā?

Ap 01.05.2015, kad jāstājas spēkā jaunajiem MK noteikumiem «Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem»

Biežāk uzdotie jautājumi III

4) Kur norādīt investīciju projektu idejas, kas investīciju plāna izstrādes brīdī ir neskaidras?

Šādas idejas iekļauj investīciju plānā vai projektu rezerves sarakstā, kas tiek pārskatītas investīciju plāna aktualizācijas periodā. Pati pašvaldība izlemj, vai projektu rezerves saraksts ir AP sadaļa vai nē.

5) Vai tiešām, uzsākot Rīcības plāna vai Investīciju plāna aktualizāciju, ir nepieciešams domes lēmums?

Pati pašvaldība izlemj, vai ir nepieciešams pieņemt šādu lēmumu. VARAM metodiskajos ieteikumos aicina pašvaldībām, uzsākot rīcības plāna vai investīciju plāna aktualizāciju, pieņemt domes lēmumu par aktualizācijas uzsākšanu, izņemot gadījumus, ja rīcības plāna vai investīciju plāna aktualizācija tiek veikta ļoti bieži, tādos gadījumos pietiek tikai ar domes lēmumu par aktualizētās redakcijas spēkā stāšanos.

Biežāk uzdotie jautājumi IV

6) Lūdzam skaidrot, vai izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, obligāti jāievēro Metodiskajos ieteikumos ietvertās paraugtabulas?

- VARAM paraugos iekļautais tabulu ietvars vai noformējums nav obligāts, šīs sadaļas pašvaldība var strukturēt tāpat kā līdz šim. Obligāts ir, piemēram, investīciju plānā iekļaujamais saturs, lai informācija par projektiem atbilstu VARAM paraugos iekļautajai

7) Lūdzam skaidrot, cik precīzam jābūt kartogrāfiskajam materiālam, kas pretendē uz 5.6.2.SAM atbalstu?

Kartogrāfisko materiālu drīkst veidot brīvā formā. Galvenais, lai būtu attēlota konkrētā degradētā teritorija un projekta ietekme uz tās labiekārtošanu

Nozaru politiku vadlīnijas pašvaldībām

- Vadlīniju mērķis:
 - nodrošināt nozaru jautājumu risināšanu “uz vietām”
 - informēt par nozaru politiku prioritātēm, kas būtu jāievēro plānojot un īstenojot vietējā līmeņa plānošana dokumentus
- Pielikums VARAM izstrādātajos metodiskajos ieteikumos attīstības programmu izstrādei
- Aktualizēšanas biežums – vismaz reizi gadā (saistībā ar likumdošanas izmaiņām, atbalsta iespējām utt.)

Nozaru politiku vadlīniju tematiskais aptvērums

1. Vadlīnijas vispārējās izglītības jomā (pirmsskolas, pamata un vidējā izglītība)
2. Vadlīnijas pieaugušo izglītības jomā
3. Vadlīnijas sporta jomā
4. Vadlīnijas jaunatnes politikas jomā
5. Vadlīnijas profesionālās izglītības jomā
6. Vadlīnijas kultūras jomā
7. Vadlīnijas nodarbinātības jomā
8. Vadlīnijas bērnu un ģimenes politikas jomā
9. Vadlīnijas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā
10. Vadlīnijas vienlīdzīgu iespēju politikas jomā (vadlīnijas personu ar invaliditāti tiesību jomā)
11. Vadlīnijas vienlīdzīgu iespēju politikas jomā (vadlīnijas dzimumu līdztiesības jomā)
12. Vadlīnijas veselības aprūpes un veselības veicināšanas jomā
13. Vadlīnijas satiksmes un sakaru jomā
14. Vadlīnijas enerģētikas un energoefektivitātes jomā
15. Vadlīnijas uzņēmējdarbības attīstības jomā
16. Vadlīnijas tūrisma jomā
17. Vadlīnijas meža apsaimniekošanas un zemes pārvaldības jomā
18. Vadlīnijas atkritumu apsaimniekošanas jomā
19. Vadlīnijas lauksaimniecības un lauku attīstības jomā
20. Vadlīnijas dabas aizsardzības jomā
21. Vadlīnijas ūdens resursu apsaimniekošanas jomā
22. Vadlīnijas gaisa kvalitātes un trokšņa jomā
23. Vadlīnijas zemes dzīļu aizsardzības jomā
24. Vadlīnijas vienas pieturas aģentūras principa ieviešanai pakalpojumu sniegšanas jomā
25. Vadlīnijas klimata pārmaiņu politikas jomā
26. Vadlīnijas sabiedriskās kārtības un drošības jomā

Paldies par uzmanību!

